

A TANTÁRGY ADATLAPJA

Fundamentális teológia: valláskritika, kinyilatkoztatás

Egyetemi tanév 2026–2027

1. A képzési program adatai

1.1. Felsőoktatási intézmény	Babeş–Bolyai Tudományegyetem, Kolozsvár
1.2. Kar	Római Katolikus Teológia Kar
1.3. Intézet	Római Katolikus Didaktikai Teológia Intézet
1.4. Szakterület	Teológia
1.5. Képzési szint	Alapképzés (B.A.)
1.6. Tanulmányi program/ Képesítés	Római katolikus didaktikai teológia
1.7. Képzési forma	Nappali képzés

2. A tantárgy adatai

2.1. A tantárgy neve	Fundamentális teológia: valláskritika, kinyilatkoztatás			A tantárgy kódja	RLM1110
2.2. Az előadásért felelős tanár neve	Dr. Vik János				
2.3. A szemináriumért felelős tanár neve	Dr. Vik János				
2.4. Tanulmányi év	1	2.5. Félév	1	2.6. Értékelés módja	Vizsga
2.7. Tantárgy rendszere	Kötelező			2.8. Tantárgy típusa	Alaptárgy

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszám)

3.1. Heti óraszám	4	melyből: 3.2. előadás	2	3.3. szeminárium/labor/projekt	2
3.4. Tantervben szereplő összóraszám	56	melyből: 3.5. előadás	28	3.6. szeminárium/labor	28
Az egyéni tanulmányi idő (ET) és az önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása (ET)					23
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					23
Szemináriumok/ laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása (nagyobb vagy egyenlő a tantárgy naptárában az ellenőrzési feladatokra előírt összórással)					20
Egyéni készségfejlesztés (tutorálás)					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					–
3.7. Egyéni tanulmányi idő (ET) és önképzési tevékenységekre (ÖT) szánt idő összóraszám					70
3.8. A félév összóraszám					126
3.9. Kreditszám					5

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1. tantervi	nincsenek
4.2. kompetenciabeli	nincsenek

5. Feltételek (ha vannak)

5.1. Az előadás lebonyolításának feltételei	Okostáblával vagy vetítővel felszerelt előadóterem
5.2. A szeminárium/ labor lebonyolításának feltételei	Okostáblával vagy vetítővel felszerelt előadóterem

6.1. A tanulmányi program elvégzése során elsajátított kompetenciák (a tantervből kell átvenni)¹

Szakmai kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CP1	C1.3 Az a képesség, hogy a hit igazságait bemutassa a tanítás normatív tartalma és a tudományok, valamint az egyházi közösség és a civil társadalom közötti párbeszéd keretében, az egyéb keresztény felekezetekkel folytatott ökumenikus párbeszéd szellemében.
CP4	C4.4 Képesség alapkutatói tevékenységek végzésére más vallástudományi szakemberekkel együttműködve.
Transzverzális kompetenciák	
Kompetencia kódja	Kompetencia
CT2	C2.3 Képesség a civil társadalom szereplőivel való együttműködésre és a társadalmi életben részt vevő valamennyi szereplő közötti közös akciók szervezésére.
CT3	C3.4 Képesség a katekétikai és lelkipásztori eszközök folyamatos hozzáigazítására a társadalom kulturális-szellemi igényeihez és fejlődéséhez.

6.2. A tanulmányi programra jellemző képzési eredmények (a tantervből kell átvenni)²

A tantárgy által megcélzott tanulási eredmények		
Kompetencia kódja	Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)	Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
CP1	1. Megérti és elmagyarázza a katolikus tanítás teológiai és központi fogalmait, integrálva a bibliai, dogmatikai és történelmi perspektívát.	1. Kritikusan értelmezi a bibliai szövegeket és a tanítóhivatal dokumentumait, megfelelő hermeneutikai elveket és a vallási jelenség kutatásának módszereit alkalmazva.
CP4	2. Szisztematikusan és ésszerűen leírja az alapvető vallási és teológiai fogalmakat, bemutatja a bibliai szövegek tartalmát és történetét, valamint azok szó szerinti és szimbolikus üzenetét.	2. Szisztematikusan elemzi a teológiai elméleteket és fogalmakat, és vallási tolerancia alapján nyitott a vitatott témákról szóló párbeszédre, valamint több vallási csoport közös keresztény alapjait keresi.

7. Tárgy-specifikus tanulási eredmények

Ismeret és megértés (Knowledge and understanding)
1. Ismeri az Isten létezésébe vetett hit észszerűsége mellett szóló legfontosabb érveket. A hallgató ugyanakkor ismeri a hit észszerűségével kapcsolatban felmerülő problémákat.
Specifikus tudományos készségek (Specific academic skills)
1. Képes meggyőző módon tanúságot tenni a keresztény hit észszerűségéről különböző összefüggésekben. A hallgató ugyanakkor képes konzisztens és koherens módon megválaszolni a vallási hit észszerűségével kapcsolatban felmerülő legfontosabb ellenérveket.

¹ A tanulmányi program tantervből át kell venni azokat a szakmai és/vagy transzverzális kompetenciákat, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. Minden kompetencia esetében változatlan formában át kell venni a teljes kijelentést, beleértve a kompetencia kódját is, ahogyan a tantervben megjelenik. Amennyiben a két kategória közül valamelyikből nem vesznek át kompetenciákat, a táblázatban az adott kategóriának megfelelő sort törölni kell.

² Meg kell említeni a tanulmányi programra jellemző képzési eredményeket, amelyek fejlesztéséhez az a tantárgy is hozzájárul, amelyhez az adott tantárgyi adatlap készült. A tantárgy típusának (alaptárgy/szaktárgy/kiegészítő tárgy) megfelelő jellemzőket változatlan formában kell átvenni a tantervből, és a kapcsolódó kompetencia jobb oldalán kell feltüntetni.

8. A tantárgy tartalma

8.1 Előadás	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Mi a hit? Avagy amire gondolunk, amikor hitet mondunk.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 7–17.
Mi a teológia? Avagy a hitről szóló reflexió tudományos művelése.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 19–31.
Mi az alapvető hittudomány? Avagy a teológia a nyitott, kritikus és önkritikus párbeszéd útján.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 33–37.
Értelmetlen a vallásos beszéd? Avagy valláskritika az analitikus filozófiában.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 39–51.
Beszélni Istenről, de hogyan? Avagy a vallásos beszéd értelmezési modelljei.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 53–70.
Ésszerű-e a hit? Avagy a hit és a racionalitás fogalmának viszonyáról.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 71–91.
Be lehet Istent bizonyítani? Avagy érvek Isten létezése mellett.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 93–107.
A vallás nem más, mint emberi projekció? Avagy találkozás a funkcionális valláskritikával.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 109–119.
A szenvedés az ateizmus sarkköve? Avagy az istenhívó a vádlottak padján.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 121–132.
Megismerhető-e Isten? Avagy a kinyilatkoztatás hitének megismeréstani aspektusai.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 133–149.
Megbízható-e a vallásos tapasztalat? Avagy a hit és a tapasztalat kapcsolatáról.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 151–166.
Egyházon kívül nincs üdvösség? Avagy tájékozódás a vallások teológiája területén.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Vik: Reflexiók a hitről, 167–177.
Természettudás és istenbeszéd. A természettudományos megismerés jelentősége a teológiai reflexió számára.	A hallgatók interaktív bevonása, szinkron és aszinkron didaktikai módszerek alkalmazása	Kreiner: Természettudás és istenbeszéd, 31-33.
Összegző előadás		

Könyvészet:

FRIES, Heinrich: *Fundamentaltheologie*, Graz ²1985.

HILPERT, Konrad – LEIMGRUBER, Stephan (Hgg.): *Theologie im Durchblick: Ein Grundkurs*, Freiburg 2008.

KLAUSNITZER, Wolfgang: *Glaube und Wissen. Lehrbuch der Fundamentaltheologie für Studierende und Religionslehrer*, Regensburg 1999.

KREINER, Armin: *Párbeszéd és igazság viszonya az egyházban*, (ford. Vik János), in: Korpics Márta – P. Szilczl Dóra (szerk.), Szakrális kommunikáció. A transzcendens mutatkozása, Budapest 2007, 143-156.

KREINER, Armin: *Naturwissen und Gottesrede. Die Bedeutung naturwissenschaftlicher Erkenntnis für die theologische Reflexion*, Hirschberg 58. (2005/6.), 341-345. Magyarul: KREINER, Armin: *Természettudás és*

istenbeszéd. A természettudományos megismerés jelentősége a teológiai reflexió számára (ford. Vik János), in Keresztény Szó (2010/1), 31-33.

LOICHINGER, Alexander: *Frage nach Gott*, Paderborn 2003.

LOICHINGER, Alexander: *Ist der Glaube vernünftig? Zur Frage nach der Rationalität in Philosophie und Theologie*, Teil I und Teil II, Neuried bei München 1999.

MÜLLER, Klaus (Hg.): *Fundamentaltheologie. Fluchtlinien und gegenwärtige Herausforderungen*, Regensburg 1998.

SCHMIDT-LEUKEL, Perry: *Grundkurs Fundamentaltheologie. Eine Einführung in die Grundfragen des christlichen Glaubens*, München 1999.

VIK János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár 2017.

VON STOSCH, Klaus: *Einführung in die Systematische Theologie*, Paderborn 2006.

WERBICK, Jürgen: *Den Glauben verantworten. Eine Fundamentaltheologie*, Freiburg-Basel-Wien 2000.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
Bevezetés. Témák megbeszélése és kiosztása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	
Teremtés és evolúció - Dawkins bemutatása.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 1. fejezet.
A természettudomány és az ateizmus – Keresztény reakciók Darwin nézeteire.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 2. fejezet.
A bizonyítékok szerepe a tudományban és a vallásban.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 3. fejezet.
A mémek fölöslegessége.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 4. fejezet.
A párbeszéd további lehetőségei tudomány és vallás között.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Dawkins Istene</i> , 5. fejezet.
A tudomány és a vallás kapcsolatának négy szemléletmódja.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 1. fejezet.
Csillagászat és teremtés.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 2. fejezet.
A kvantumfizika következményei.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 3. fejezet.
Evolúció és folyamatos teremtés.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 4. fejezet.
Genetika, idegtudomány és emberi természet.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 5. fejezet.
Isten és a természet.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	BARBOUR, Ian G.: 6. fejezet.
A vallás váratlan újjáéledése.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Az ateizmus alkonya</i> , 7. fejezet.
Posztmodernizmus: ateizmus és radikális változások a kultúrában.	Tematika, releváns szövegek előkészítése, megbeszélése	MCGRATH, Alister: <i>Az ateizmus alkonya</i> , 9. fejezet.
Könyvészet: BARBOUR, Ian G.: <i>A természettudomány és a vallás találkozása. Ellenségek, idegenek vagy társak?</i> (ford. Dr. Both Előd), Pozsony 2009.		

DAWKINS, Richard: *Isteni téveszme* (ford. Kepes János), Budapest 2009.

MCGRATH, Alister: *Dawkins Istene. Gének, mémek és az élet értelme* (ford. Dr. Both Előd), Pozsony 2008.

MCGRATH, Alister: *Az ateizmus alkonya* (ford. Paulik Péter), Budapest 2008.

9. Értékelés

Tevékenység típusa	9.1 Értékelési kritériumok	9.2 Értékelési módszerek	9.3 Aránya a végső jegyben
9.4 Előadás	Feldolgozott anyag ismerete	vizsga	75%
	Interaktív jelenlét	számontartás	
9.5 Szeminárium / Labor	Minden releváns szöveg ismerete, egy választott téma bemutatása, résztvevők interaktív bevonása	megtartott referátum kiértékelése	25%
	Interaktív jelenlét	számontartás	

9.6 A teljesítmény minimumkövetelményei

- **Milyen formában történik a félévvégi vizsgáztatás?** Szóbeli vizsga formájában. A teremben mindig három vizsgázó diák van jelen. A tételhúzást követően kb. 20 percet lehet készülni a felelésre. Ezt követően 10 percet kell beszélni a kihúzott tételben szereplő témáról. A fennmaradó 5 percben a vizsgáztató tanár tesz fel villámkérdéseket, ha ennek szükségét látja. Ha közvetlenül a tételhúzást követően a vizsgázó visszaadja a kihúzott tételt, másodikat is húzhat, ebben az esetben viszont két jeggyel kisebb lesz a végső értékelés.
- **Milyen forrásanyagból lehet majd felkészülni a vizsgára?** A tankönyv, amelyből fel lehet készülni a szóbeli vizsgára: Vik János: *Reflexiók a hitről. Kérdések, érvek és ellenvetések az alapvető hittudomány tárgykörében*, Kolozsvár 2017, <http://www.editura.ubbcluj.ro/bd/ebooks/pdf/2082.pdf>, 2017.12.21.
- **Legkésőbb melyik dátumig kapják meg a diákok a vizsgatételsort?** A vizsgatételsort legkésőbb december 20-án kapja meg az évfolyam.
- **Hány százalékot ér a végén a vizsgajegy? S hány százalékot a szemináriumi jegy?** A szóbeli vizsga a végső jegy 75%-át jelenti, a szeminárium pedig annak 25%-át.
- **Sor kerül parciális vizsgára? Ha igen, melyik tanítási héten?** Nem lesz parciális vizsga.
- **Pontosan mi a feladata annak, aki nem tud eleget tenni a szemináriummal kapcsolatos jelenléti kötelezettségének?** Pontosán melyik dátumig kell majd elvégezni a pluszfeladatot? Szemináriumi foglalkozáson 75%-ban kötelező a jelenlét, tehát maximum 7x45 perc hiányzás megengedett. A megengedettnél több hiányzás indokoltságát a diák a szemináriumért felelős oktatóval előre megbeszéli, s azt is, hogy szükség van-e pluszfeladat elvégzésére, s ha igen, milyen határidőig kell azt benyújtani. Kötelező egy választott szemináriumi téma kidolgozása, bemutatása.

10. SDG-ikonok (Fenntartható fejlődési célok/ Sustainable Development Goals)³

		A fenntartható fejlődés általános ikonja
---	---	--

³ Válasszon ki egyetlen olyan ikont, amely az *Egyetemi folyamatban történő alkalmazására vonatkozó eljárás* szerint legjobban illeszkedik az adott tantárgyhoz. Ha a tantárgy általánosságban foglalkozik a fenntartható fejlődéssel (pl. bemutatja/bevezeti a fenntartható fejlődés általános kereteit stb.), akkor a Fenntartható Fejlődés általános ikonja rendelhető hozzá. Ha egyetlen ikon sem vonatkozik a tantárgyra, válassza az utolsó opciót: „Nem alkalmazható”.

1 FĂRA SĂRĂCIE 	2 FOAMETE „ZERO” 	3 SĂNĂTATE ȘI BUNĂSTĂRE 	4 EDUCATIE DE CALITATE 	5 EGALITATE DE GEN 	6 APĂ CURATĂ ȘI SANITATIE 	7 ENERGIE CURATĂ ȘI LA PREȚURI ACCESSIBILE 	8 MUNCĂ DECENTĂ ȘI CREȘTERE ECONOMICĂ 	9 INDUSTRIE, INOVAȚIE ȘI INFRASTRUCTURĂ
			X	X				
10 INEGALITĂȚI REDUSE 	11 ORAȘE ȘI COMUNITĂȚI DURABILE 	12 CONSUM ȘI PRODUCȚIE RESPONSABILE 	13 ACȚIUNE CLIMATICĂ 	14 VIAȚĂ ACVATICĂ 	15 VIAȚĂ TERESTRĂ 	16 PACE, JUSTIȚIE ȘI INSTITUȚII EFICIENTE 	17 PARTENERIAȚE PENTRU REALIZAREA OBIECTIVELOR 	Nem alkalmaz- ható
								

Kitöltés időpontja:
30.04.2026.

Előadás felelőse:
Dr. Vik János

Szeminárium felelőse:
Dr. Vik János

Az intézeti jóváhagyás dátuma:

Intézetigazgató:
Dr. Nóda Mózses